

BÀI 7

TƯ VẤN SAU XÉT NGHIỆM – TRẢ KẾT QUẢ DƯƠNG TÍNH

USAID
TƯ NHÂN DÂN MỸ

fhi360
THE SCIENCE OF IMPROVING LIVES

MỤC TIÊU

Sau khi kết thúc bài này, học viên sẽ:

- ▶ Nêu được các bước tư vấn trả kết quả xét nghiệm HIV dương tính
- ▶ Trình bày được các nội dung tư vấn trả kết quả dương tính
- ▶ Trình bày được những điểm tư vấn viên cần lưu ý đối với việc trả kết quả HIV dương tính
- ▶ Thực hành được quy trình và kỹ năng tư vấn trả kết quả cho KH xét nghiệm dương tính

NỘI DUNG

- ▶ Quy trình tư vấn trả kết quả xét nghiệm HIV dương tính
- ▶ Những lưu ý đối với tư vấn viên
- ▶ Thực hành (AS 7.1)

QUY TRÌNH TVSXN TRẢ KẾT QUẢ DƯƠNG TÍNH

1. Thông báo
kết quả xét
nghiệm HIV

2. Tư vấn hỗ
trợ tâm lý,
tinh thần

3. Tư vấn bộc
lộ tình trạng
nhiễm và
khuyến cáo
bạn tình, bạn
chích, con cái
đi TVXN HIV

4. Tư vấn về các
biện pháp
phòng lây
nhiễm HIV và
trách nhiệm
pháp lý đối với
việc phòng lây
nhiễm HIV cho
người khác

5. Tư vấn về
lợi ích và sự
cần thiết
tham gia dịch
vụ chăm sóc,
điều trị và dự
phòng lây
nhiễm HIV.
Chuyển gửi

1. THÔNG BÁO KẾT QUẢ XN HIV

- ▶ Quan sát, trao đổi nhanh (1 câu) để xác định tâm lý của KH ổn định và có thể tiếp nhận kết quả
- ▶ Thông báo KQ xét nghiệm (nếu trạng thái tâm lý của KH có thể tiếp nhận KQ)
- ▶ Giải thích ý nghĩa của kết quả rõ ràng, ngắn gọn
- ▶ Dành một khoảng lặng để KH lĩnh hội kết quả, hoặc thể hiện cảm xúc trước khi tiếp tục tư vấn

2. TƯ VẤN HỖ TRỢ TÂM LÝ, TINH THẦN

- ▶ Chia sẻ cảm xúc của KH bằng cử chỉ và lời nói thích hợp
- ▶ Công nhận thách thức mà KH phải đương đầu, đồng thời nhấn mạnh tính bảo mật để KH bớt lo lắng về việc lộ KQ hoặc kỳ thi
- ▶ Xác định người KH muốn chia sẻ hoặc có thể giúp KH đương đầu với tình trạng nhiễm
- ▶ Lưu ý các phản ứng mang tính tiêu cực (ví dụ: nguy cơ tự tử...), hỗ trợ trong phạm vi khả năng có thể; chuyển gửi tư vấn/hỗ trợ ở cấp độ cao hơn nếu không đủ khả năng hỗ trợ

3. BỘC LỘ TÌNH TRẠNG NHIỄM & KHUYẾN CÁO BẠN TÌNH, BẠN CHÍCH VÀ CON CÁI TVXN HIV

- ▶ Nhấn mạnh KQXN của KH không phản ánh tình trạng nhiễm của bạn tình/bạn chích chung
- ▶ Giải thích tầm quan trọng của việc khuyến cáo bạn tình/bạn chích chung/con cái đi xét nghiệm HIV nếu chưa biết tình trạng HIV
- ▶ Tư vấn lợi ích của bộc lộ tình trạng nhiễm với người thân/bạn tình và các hình thức bộc lộ (Trang 18 Bộ Tranh lật – công cụ tư vấn) – *thường có thể phải hẹn lại một buổi tư vấn tiếp tục để tư vấn kỹ hơn*

Lưu ý: Điều 4, khoản 2, mục b - Luật phòng chống HIV/AIDS: đề cập người nhiễm có trách nhiệm “Thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính của mình cho vợ, chồng hoặc cho người chuẩn bị kết hôn với mình biết”; *nhưng tư vấn viên là người tư vấn/hỗ trợ khách hàng làm được điều đó chứ không ép khách hàng làm điều đó*

4. TƯ VẤN CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG LÂY NHIỄM HIV VÀ TRÁCH NHIỆM PHÁP LÝ ĐỐI VỚI VIỆC PHÒNG LÂY NHIỄM HIV CHO NGƯỜI KHÁC

- ▶ Nêu rõ tầm quan trọng của việc dự phòng cho bản thân người nhiễm và cho người khác: nhiễm chủng HIV mới, bội nhiễm HIV, các bệnh lây truyền qua đường máu như viêm gan virus B, C và các nhiễm trùng lây truyền qua đường tình dục
- ▶ Thảo luận các biện pháp dự phòng lây truyền qua đường tình dục và đường máu, cấp cho khách hàng bao cao su, bơm kim tiêm (nếu có tiêm chích)
- ▶ Cung cấp thông tin về Dự phòng tích cực, Điều trị là Dự phòng (điều trị sớm và tuân thủ điều trị cũng là một cách giảm lây nhiễm)
- ▶ Nếu KH là phụ nữ đang mang thai, tư vấn sâu về sự cần thiết của việc tiếp cận điều trị cho mẹ để dự phòng cho con/điều trị dự phòng lây truyền mẹ con

5. TƯ VẤN VỀ LỢI ÍCH VÀ SỰ CẦN THIẾT THAM GIA DỊCH VỤ CHĂM SÓC, ĐIỀU TRỊ VÀ DỰ PHÒNG LÂY NHIỄM HIV

► Cung cấp thông tin ngắn gọn, rõ ràng về:

- Dịch vụ y tế cung cấp tại cơ sở điều trị HIV: chẩn đoán, điều trị và điều trị dự phòng nhiễm trùng cơ hội, điều trị bằng thuốc kháng HIV; dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con; chẩn đoán và điều trị lao

► Tư vấn về lợi ích và sự cần thiết của chăm sóc điều trị HIV:

- Tăng cơ hội phục hồi sức khỏe, cải thiện chất lượng cuộc sống
- Tăng cơ hội phục hồi miễn dịch, giảm mắc bệnh nhiễm trùng cơ hội (bao gồm cả lao)
- Giảm nguy cơ lây truyền HIV. Thông điệp: Điều trị là Dự phòng
- Giảm tử vong liên quan đến HIV

► Cung cấp tài liệu truyền thông về điều trị và lợi ích của điều trị

LƯU Ý ĐỐI VỚI TƯ VẤN VIÊN KHI TƯ VẤN, TRẢ KẾT QUẢ XÉT NGHIỆM KHẲNG ĐỊNH CHO KH XÉT NGHIỆM HIV DƯƠNG TÍNH

- ▶ Không trả kết quả khi mới sàng lọc HIV dương tính (cần khẳng định)
- ▶ Kết quả xét nghiệm cần được bảo mật, chỉ trả trực tiếp cho KH. Không trả KQ qua điện thoại hoặc trả cho người nhà mà không có giấy ủy quyền
- ▶ Kết quả của trẻ dưới 16 tuổi trả cho cha, mẹ hoặc người bảo hộ hợp pháp theo quy định

LƯU Ý ĐỐI VỚI TƯ VẤN VIÊN KHI TƯ VẤN, TRẢ KẾT QUẢ XÉT NGHIỆM KHẲNG ĐỊNH CHO KH XÉT NGHIỆM HIV DƯƠNG TÍNH

- ▶ Khi hẹn KH ngày nhận kết quả khẳng định, tư vấn viên cần dặn KH mang theo giấy tờ để nhận KQ bằng giấy, và 2 ảnh 3x4 nếu có sẵn (để có thể đăng ký điều trị nếu cần)
- ▶ Chỉ trả kết quả bằng giấy khi KH xuất trình được giấy tờ tùy thân có ảnh (CMND, bằng lái xe hoặc giấy xác nhận của địa phương). Nếu KH không xuất trình được giấy tờ:
 - KH còn khỏe: Chỉ trả KQ bằng miệng và hẹn khách hàng trở lại với giấy tờ để lấy kết quả bằng giấy và chuyển gửi
 - KH quá ốm: Trực tiếp dẫn KH và mang KQ của KH giao cho phòng khám ngoại trú để giúp khách hàng điều trị kịp thời

TÓM TẮT

► Tư vấn sau XN trả kết quả dương tính bao gồm các bước:

- Thông báo kết quả
- Hỗ trợ tâm lý, tinh thần;
- Tư vấn bộc lộ tình trạng nhiễm và xét nghiệm cho bạn tình ;
- Tư vấn các biện pháp phòng lây nhiễm HIV;
- Tư vấn về lợi ích và sự cần thiết tham gia các dịch vụ chăm sóc, điều trị và dự phòng

► Lưu ý cho tư vấn viên

- Kết quả khẳng định
- Kết quả bằng giấy
- Bảo mật

Thực hành AS 7.1 (sẽ thực hành sau khi học bài 8)

Chia nhóm 3 người thực hành tư vấn trả KQ dương tính (20 phút bao gồm phản hồi trong nhóm):

1 TVV

1 khách hàng

1 quan sát, phản hồi

2 nhóm sẽ lên trình diễn lại trước lớp để phản hồi chung